

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/106/2018
Identifikačné číslo spisu: 7107205877
Dátum vydania rozhodnutia: 17.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7107205877.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: U. J. S. bytom XXXX Route XX, East APT XX, Branchburg NJ XXXXX USA, zastúpeného JUDr. Tatianou Vörobelovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Bajzova č. 2, proti žalovaným: 1/ X. S., bytom v I., 2/ K. S., bytom v I., obom zastúpeným JUDr. Martinom Fabiánom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, o zaplatenie 199 163,50 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 34 C 46/2007, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. augusta 2017 sp.zn. 6 Co 9/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. októbra 2016 č.k. 34 C 46/2007-951 zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi do 3 dní 99 581,75 € so 7 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 99 581,75 € od 12. mája 2007 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia 199 163,50 € s príslušenstvom, a to buď titulom náhrady škody, ktorú mu podľa neho spôsobili žalovaní porušením dohody o účelovom použití finančných prostriedkov, alebo titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré získali na úkor žalobcu. Žalovaná suma pritom pozostávala jednak zo sumy 99 581,75 € predstavujúcej dôchodok žalobcu a jeho finančné prostriedky z iných zdrojov, ktoré žalovaní spotrebovali, jednak zo sumy 99 581,75 € predstavujúcej kúpnu cenu za predaj rodinného domu v B., ktorú si žalovaní ponechali.

1.2. Výsledkami vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobca zamýšľal usadiť sa na Slovensku a bývať so žalovanými, s ktorými mal blízky, „takmer rodinný vzťah“. Po dobu 4 rokov posielal mesačne na účty v tuzemských bankách 1 350 USD, v konaní sa mu ale nepodarilo preukázať uzavretie písomnej alebo ústnej dohody so žalovanou, predmetom ktorej by bolo jasné zdefinovanie účelu použitia týchto peňažných prostriedkov (špecifikovanie, či vôbec a na čo mali byť

použitie) alebo dojednanie o „nedotknuteľnosť“ jeho dôchodku. Nepreukázal tak spreneverenie týchto prostriedkov, prípadne ich použitie bez jeho vedomia a súhlasu. Za tohto stavu skutočnosť, že žalobcom zasielané finančné prostriedky boli žalovanými použité na podnikanie (prevádzku solária a krytie strát z jeho činnosti) a na nákup a udržiavanie viacerých nehnuteľností neznamená, že konanie žalovaných bolo protiprávne a zakladalo nárok žalobcu na náhradu škody v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov žalobu v uvedenej časti zamietol.

1.3. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie je však žaloba opodstatnená v časti týkajúcej sa žalobcovho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného na jeho úkor tým, že žalobcovia si ponechali kúpnu cenu 300 000 Sk za predaj domu v B. na základe kúpnej zmluvy zo 4. januára 2006. V súvislosti s prijatím tohto záveru súd prvej inštancie poukázal na vyjadrenie žalovanej 1/ na pojednávaní 17. apríla 2012, v zmysle ktorého tento dom bol predaný, lebo vzťahy medzi stranami sporu boli vážne narušené z dôvodu, že žalobca trval na nast'ahovaní jeho snúbenice (neskôr manželky) do tohto domu, s čím žalovaní nesúhlasili. Uvedené konanie žalovaných (predaj a ponechanie si kúpnej ceny) sa podľa názoru súdu priečilo dobrým mravom a založilo nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného na jeho úkor. K premlčaniu tohto jeho práva (§ 107 ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka) nedošlo, lebo žalobu podal 14. marca 2007. O príslušenstve pohľadávky rozhodol v zmysle § 517 Občianskeho zákonníka.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Na odvolanie žalobcu a žalovaných Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. augusta 2017 sp.zn. 6 Co 9/2017 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

2.1. Podľa názoru odvolacieho súdu bola žaloba správne zamietnutá v časti týkajúcej sa žalobcom tvrdenej neoprávnenej dispozície s jeho prostriedkami uloženými na účtoch v bankách vo výške 99 581,75 €. Stotožnil sa so záverom, že výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali dohodu strán sporu o tom, na aký účel a v akom rozsahu majú byť peniaze žalobcu použité (či aj na podnikanie, nákup a udržiavanie nehnuteľností, prípadne iný účel). Nepreukázanou zostala žalobcom tvrdená dohoda o „nedotknuteľnosti“ jeho dôchodku a tiež ním uvádzaný nesúhlas s použitím finančných prostriedkov na krytie strát solária v období rokov 2001 až 2005. Žalovaná 1/ mala dispozičné právo k účtom, a teda mohla disponovať so všetkými finančnými prostriedkami bez ohľadu na zdroj ich získania, vrátane žalobcovho dôchodku. Žalovaným 1/ a 2/ preto nemožno vytýkať použitie finančných prostriedkov v rozpore s ich účelom, prípadne že spotrebovali žalobcov dôchodok a neoprávnene použili finančné prostriedky na krytie strát z podnikania. Bolo preukázané, že žalovaní - na základe dohody so žalobcom - nakladali s jeho finančnými prostriedkami podľa potrieb na prevádzku solária, platenie nájomného, elektriny, krytie strát solária a časť finančných prostriedkov použili na nákup a údržbu viacerých nehnuteľností. Žalobca sa o hospodárenie a nakladanie s týmito finančnými prostriedkami nezaujímal a v konaní nepreukázal, že žalovaní použili nejaké finančné prostriedky bez jeho vedomia a súhlasu. V danom prípade bolo významným tiež zistenie, že žalobca okrem finančných prostriedkov predstavujúcich jeho dôchodok ani nevedel špecifikovať, konkrétne v akej výške zasielal na Slovensko finančné prostriedky.

2.2. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o zodpovednosti žalovaných za bezdôvodné obohatenie, ktoré získali na úkor žalobcu v súdom priznanom rozsahu ich konaním proti dobrým mravom, v rámci ktorého bez vedomia žalobcu predali dom v B. a ponechali si finančné prostriedky z jeho predaja vo výške 99 581,75 €, i keď dom bol nadobudnutý z finančných prostriedkov žalobcu a mal slúžiť aj na uspokojovanie jeho bytových potrieb. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu sa žalovaným nepodarilo preukázať, že dom v B. bol zakúpený z prostriedkov žalovanou 1/ tvrdeného hypotekárneho úveru, ako aj z predaja inej nehnuteľnosti a pôžičky od nezistenej osoby. Odvolací súd poukázal na to, že neodovzdanie kúpnej ceny získanej z predaja tohto domu začali žalovaní popierať až v doplnení odvolania; takto tvrdené okolnosti boli ale povinní uviesť a preukázať už v konaní pred súdom prvej inštancie. Na tieto „novoty“ (§ 366 CSP) nemohol odvolací súd prihliadnuť, preto sa nimi ani nezaoberal.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený žalobe vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie, podali žalovaní dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. b/ a f/ CSP a zároveň tiež z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

3.1. Uviedli - a čestným vyhlásením z 22. decembra 2017, ktoré podpísala V. H., bývajúca v I., preukazovali - že žalobca zomrel niekedy v roku 2016, teda minimálne pred rozhodnutím odvolacieho súdu. Z toho vyvodzovali existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. b/ CSP.

3.2. Podľa názoru žalovaných došlo procesným postupom súdov k zásahu do ich práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) tým, že napadnutý rozsudok nie je dostatočne preskúmateľný. Poukázali na to, že v konaní vzniesli námietku premlčania žalobou uplatnených práv, ktorú súdy považovali za neúčinne vznesenú, z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie ale nevyplýva, kedy, na základe akej právnej skutočnosti a v akej dĺžke začali plynúť subjektívna a objektívna premlčania doba. Namietli tiež, že oporu vo vykonanom dokazovaní nemá záver súdov, podľa ktorého bol dom v B. zakúpený výlučne z finančných prostriedkov žalobcu. Navyše, v súvislosti s prijímaním tohto záveru náležite nevysvetlili, v čom konkrétne sa ich konanie priecilo dobrým mravom.

3.3. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaní uviedli, že súdna prax sa už ustálila na tom, kedy dochádza k bezdôvodnému obohateniu, čo sa zaň považuje a aké práva a povinnosti majú účastníci daného právneho vzťahu. Súdy oboch inštancií sa od tejto ustálenej praxe odklonili. Nesprávny a dokazovaním nepodložený je záver súdov, že prevzatím kúpnej ceny za predaj domu v B. sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili. V nadväznosti na to je nesprávny tiež ich záver o neopodstatnenosti a neúčinnosti námietky premlčania žalobcom uplatnených práv.

3.4. Z týchto dôvodov žalovaní žiadali dovolaním napadnutý výrok rozsudku a tiež ním potvrdený výrok rozsudku prvoinštančného súdu zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Právna zástupkyňa žalobcu doložila svoje oprávnenie konať za žalobcu v dovolacom konaní plnou mocou z 29. januára 2018, na ktorej bola pravosť podpisu žalobcu notársky overená. Vo vyjadrení k dovolaniu spochybnila prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. b/ a f/ CSP a tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V mene žalobcu navrhla dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [vid' napríklad rozhodnutia sp.zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; podobne, ak sa odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“ príslušnej spisovej značky)].

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 18/2018, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán,

ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 209/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

I.

10. Žalovaní vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Neopodstatnenosť tvrdenia žalovaných, že žalobca zomrel v roku 2016 a že postup súdov bol zmätočný v zmysle tohto ustanovenia, je podľa presvedčenia dovolacieho súdu preukázaná plnou mocou žalobcu udelenou jeho právnej zástupkyňi 29. januára 2018. Prípustnosť podaného dovolania preto z § 420 písm. b/ CSP nevyplýva.

II.

11. Podľa názoru žalovaných je ich dovolanie prípustné tiež podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťel'a tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017).

11.2. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaných, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ CSP je, že a/ k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom, ktorý b/ znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva c/ v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritornú

rozhodovacia činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017).

15. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval už ústavný súd (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018) na základe sťažností, ktoré ale odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

16. K tej časti dovolania, v ktorej žalovaní namietajú, že odôvodnenie napadnutého výroku rozsudku odvolacieho súdu nemá zákonom stanovené náležitosti a naznačujú, že je nepreskúmateľné, lebo náležite nereaguje na ich odvolaciu argumentáciu, dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

17. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (teda nie zmatečnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016 prijaté za predchádzajúcej právnej úpravy civilného konania, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

18. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

18.1. Dovolací súd mal na zreteľ, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil.

18.2. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľov, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim sa zákonu. Zreteľne poukázal na to, že kúpna zmluva o predaji

domu v B. bola uzavretá 4. januára 2006 a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnil žalobca žalobou podanou 14. marca 2007. Keďže ustanovenie § 107 ods. 1/ a 2/ Občianskeho zákonníka upravuje dvojiročnú subjektívnu a trojiročnú objektívnu premlčaciu dobu, je postačujúcim odvolacím súdom podané vysvetlenie dôvodu, so zreteľom na ktorý dospel k záveru, že žalovanými vznesená námietka premlčania nemala právne účinky. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

19. Pokiaľ žalovaní vytykajú odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

20. Pre prípad, že dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (čo do podstaty vzniku právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia a práv a povinností strán sporu v tomto vzťahu), dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalovanými tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

21. Naostatok, k časti dovolania namietajúcej prípustnosť dovolania žalovaných podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd tak, ako v niektorých iných prípadoch (1 Cdo 28/2018, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 131/2017, 5 Cdo 151/2017, 7 Cdo 99/2017, 8 Cdo 200/2017) pripomína naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu (IV. ÚS 196/2014), že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

III.

22. Žalovaní v dovolaní uviedli, že prípustnosť ich dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Otázkou relevantnou z hľadiska tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 221/2017). Ak dovolateľ odôvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

23. Povinnosť špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd -

podľa názoru dovolateľa - odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), znamená okrem iného povinnosť bližšie konkretizovať rozhodnutie (rozhodnutia) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

24. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd (inak by totiž neprípustne konal a rozhodoval ako súd tretej inštancie) a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

25. V danom prípade sa žalovaní v dovolaní nestotožnili so skutkovými zisteniami a právnymi úvahami odvolacieho súdu, podali kritiku jeho právnych záverov a polemizovali so spôsobom riešenia viacerých otázok, ktorým sa odvolací súd - podľa presvedčenia dovolateľov - odklonil od „judikatúry“. Ich dovolacia argumentácia ale v jednotlivostiach a aj komplexne nedáva podklad pre posúdenie, či skutočne došlo k nimi tvrdnému odklonu, lebo žalovaní v dovolaní náležite nezadefinovali právnu otázku, ktorej sa mal týkať odklon odvolacieho súdu a neoznačili žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, poukázaním na ktoré by doložili, že skutočne došlo k nimi tvrdnému odklonu.

26. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

27. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaných odmietol, a to v časti namietajúcej procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. b/ a f/ CSP podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP a vo zvyšnej časti podľa § 447 písm. f/ CSP.

28. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku o odmietnutí dovolania a 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.